

ផ្នែកទី១៖ ការគណនាតម្លៃការគ្រាប់ពូជលើ

១. សេចក្តីផ្តើម

ការគណនាតម្លៃការគ្រាប់ពូជគឺជាផ្នែកមួយនៃគោលការណ៍ណែនាំក្នុងការកំណត់ទីតាំងដែលត្រូវដាំដើមនិងការអនុវត្តនីតិវិធីដាំដើមលើ ។ បទពិសោធន៍បានបង្ហាញថាការងារនេះហាក់ដូចជាពិបាកសំរាប់អ្នកប្រើប្រាស់គ្រាប់ពូជ ដោយហេតុថាអ្នកប្រើប្រាស់គ្រាប់ពូជនានា (លើកលែងតែផ្នែកឯកជន) មិនមានទំលាប់ធ្វើផែនការក្រៅពីផែនការប្រចាំឆ្នាំ ។

២. ការងារដាំលើ និងចែកចាយកូនលើនាពេលកន្លងមក

ការកត់ត្រាអំពីសកម្មភាពដាំដើមលើ និងចែកចាយកូនលើនាពេលកន្លងមក (FA, 2003) ត្រូវបានសិក្សាប៉ុន្តែ ផ្អែកលើការកត់ត្រានេះគេមិនអាចវាយតម្លៃអំពីតម្រូវការសំរាប់ពេលអនាគតបានទេ។ តារាងទី ៤ បង្ហាញថាសកម្មភាពដាំដើមលើ និងចែកចាយកូនលើដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើមិនអាចទស្សន៍ទាយបាន នេះប្រហែលជាបណ្តាលមកពីការផ្តល់ថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ដែលនៅឆ្នាំខ្លះមិនមានសកម្មភាពទាល់តែសោះ ។ បើប្រៀបធៀបទៅនឹងក្រុមហ៊ុនឯកជនដូចជាក្រុមហ៊ុនថ្នាំជក់អង់គ្លេសអាមេរិកាំង ដែលបានបង្ហាញអំពីការកើនឡើងនៃការផលិតកូនលើ ដែលនឹងមានបរិមាណ ច្រើនជាងគេបើធៀបទៅនឹងស្ថានីយ៍ផ្សេងៗនៅទូទាំងប្រទេស ។

៣. ការធ្វើផែនការសំរាប់សកម្មភាពដាំដើមលើនាពេលបច្ចុប្បន្ន និង អនាគត

រដ្ឋបាលព្រៃឈើពុំមានតម្រូវការគ្រាប់ពូជទេនៅឆ្នាំ២០០៤នេះ ដោយហេតុថាការរៀបចំរចនាសំព័ន្ធផ្ទៃមិនទាន់មានមន្ត្រី និង ហេដ្ឋារចនាសំព័ន្ធនៅនឹងទីកន្លែងទាន់ពេលវេលាដែលត្រូវចាប់ផ្តើមការងារថ្នាលទេ ។

ក្នុងការវាយតម្លៃតម្រូវការគ្រាប់ពូជលើដែលបានធ្វើឡើងកាលពីឆ្នាំ២០០៣ (CTSP 2003a) បានពិនិត្យមើលអំពីតម្រូវការគ្រាប់ពូជ នៅតាមស្ថានីយ៍បណ្តុះកូនលើមួយចំនួន ហើយបានរកឃើញថានៅពេលដែលមានការកត់ត្រាអំពីបរិមាណកូនលើដែលបានផលិតគេសង្កេតឃើញថាមន្ត្រីស្ថានីយ៍ពុំអាចធ្វើការគណនាបកក្រោយរកបរិមាណគ្រាប់ពូជដែលត្រូវការវិញ ។ នៅក្នុងការវាយតម្លៃនេះមានការគណនាតម្រូវការគ្រាប់ពូជដោយផ្អែកលើគំរូសំណាកដែលបានសិក្សាស្រាវជ្រាវតែប៉ុណ្ណោះ ដូច្នេះមិនអាចជាមូលដ្ឋានសំរាប់ធ្វើការប៉ាន់ស្មានតម្រូវការគ្រាប់ពូជលើនាពេលអនាគតបានទេ ។ ក៏ប៉ុន្តែប្រភពដែលបានបញ្ជាក់ថាអ្នកប្រើប្រាស់គ្រាប់ពូជលើសំខាន់ៗដែលមានថវិកាគ្រប់គ្រាន់មានលទ្ធភាពទិញគ្រាប់ពូជដែលមានគុណភាពខ្ពស់ ។

ទោះបីជាផែនការរយៈពេលវែងសំរាប់កម្មវិធីដាំដើមលើត្រូវតែរៀបចំឡើងក្តី រដ្ឋបាលព្រៃឈើថ្នាក់កណ្តាលនិងទទួលខុសត្រូវក្នុងកិច្ចការទំនាក់ទំនងជាអន្តរជាតិ និងអនុវត្តកម្មវិធីដាំដើមលើជាទ្រង់ទ្រាយធំ ។ ប្រសិនបើគំរោងសំណើថវិកាសំរាប់ការងារដាំលើទទួលជោគជ័យ នោះនឹងមានតម្រូវការគ្រាប់ពូជលើក្នុងបរិមាណដ៏ច្រើន ហើយ តាមរយៈបទពិសោធន៍ជាមួយនឹងការដាំអាកាស្យា និងប្រេងខ្យល់កន្លងមកបានបង្ហាញថាអ្នកប្រើប្រាស់គ្រាប់ពូជលើចាប់អារម្មណ៍លើការប្រើប្រាស់គ្រាប់ពូជលើដែលមានគុណភាពល្អ (ព្រោះដើមលើភាគច្រើនដុះបែកគុម្ព និង មានដងដើមមិនត្រង់

ស្រឡានល្អតាមការចង់បាន) ។ នៅឯមូលដ្ឋាន អ្នកដាំឈើជាចំការតូចតាចនឹងត្រូវបានលើកទឹកចិត្ត ហើយនៅតំបន់ខ្លះ សេចក្តីត្រូវការកូនឈើអាចដោះស្រាយបានតាមរយៈការស្នើសុំពីថ្នាលបណ្តុះកូនឈើរបស់ក្រុមហ៊ុនថ្នាំជក់អង់គ្លេស អាមេរិកាំង (ដូចជានៅខេត្តកំពង់ចាម ពោធិសាត់ និង កំពង់ឆ្នាំង) ។

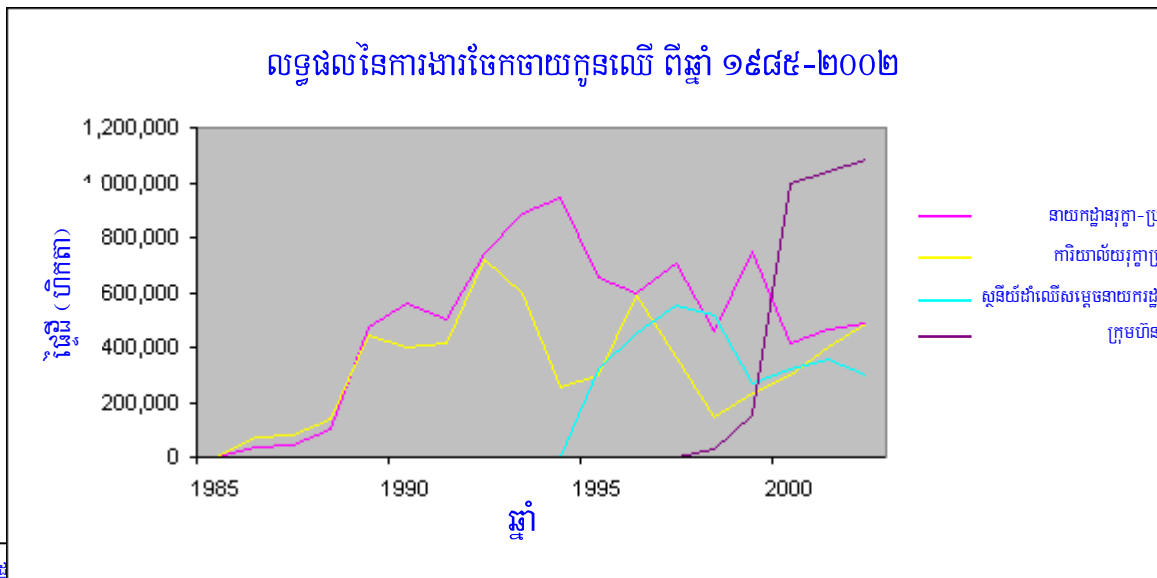
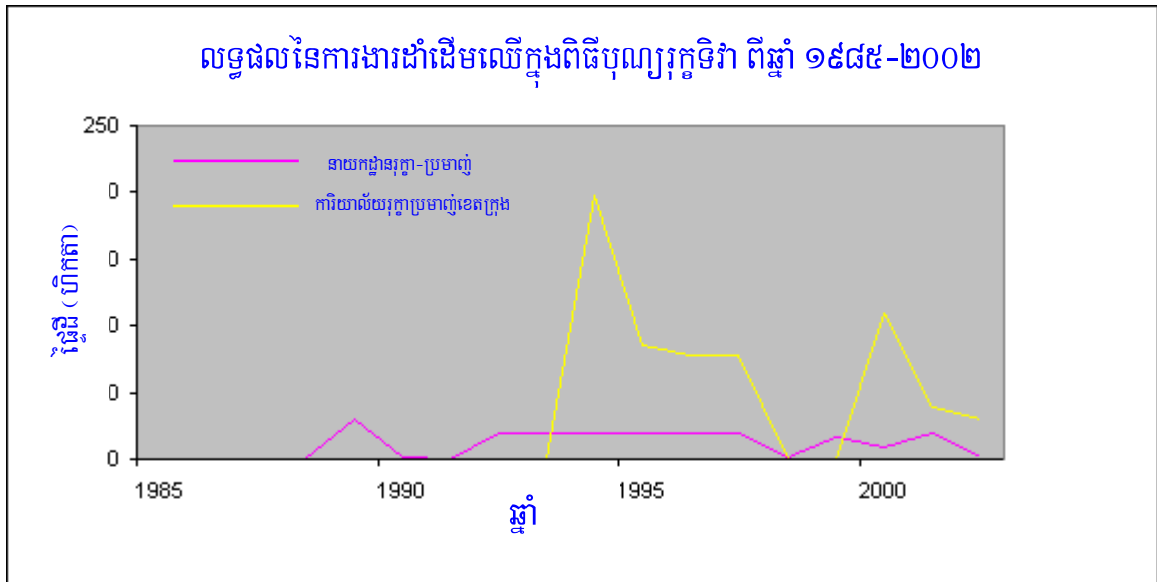
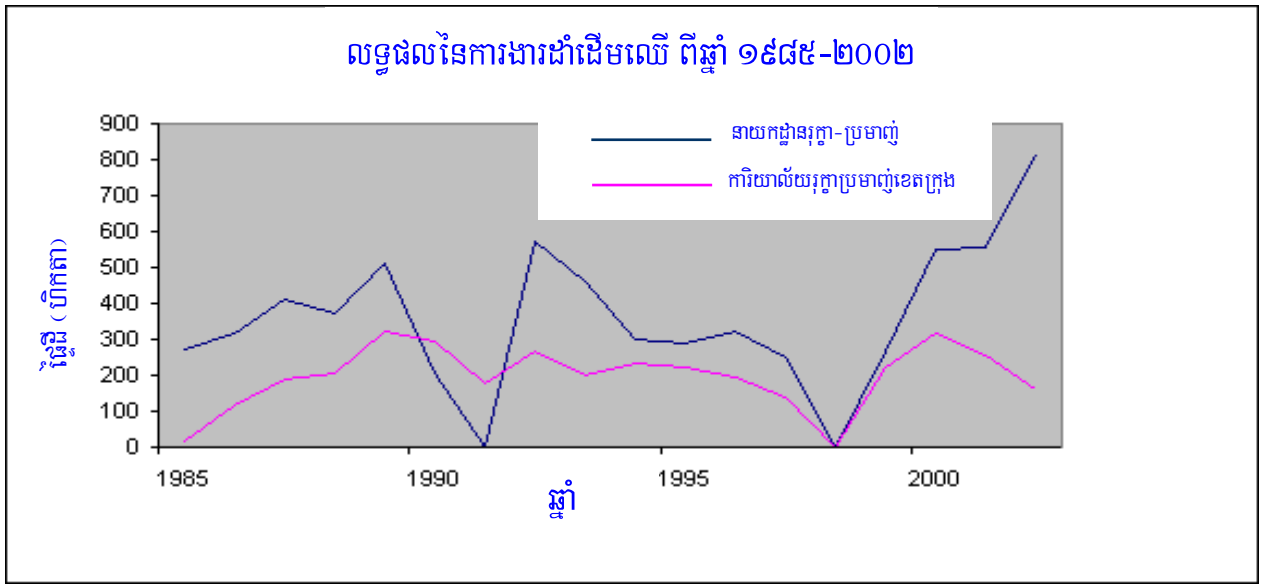
ក្រុមហ៊ុនថ្នាំជក់អង់គ្លេសអាមេរិកាំងគឺជាអ្នកប្រើប្រាស់គ្រាប់ពូជឈើធំជាងគេបង្អស់នៅទូទាំងប្រទេស បន្ទាប់ ពីបានចូលរួមក្នុងការផលិតកូនឈើសំរាប់ដាំដុះបំពេញសេចក្តីត្រូវការនៃការចំហុយថ្នាំជក់ និងការចាប់អារម្មណ៍ក្នុងការ ដាំដើមឈើដើម្បីបំពេញសេចក្តីត្រូវការឈើរបស់ប្រជាជនមូលដ្ឋាន ។ ស្ថានីយ៍បណ្តុះកូនឈើរបស់ក្រុមហ៊ុននៅក្នុងខេត្ត កំពង់ចាមមានសមត្ថភាពផលិតកូនឈើប្រមាណ ១.២ លានដើម ហើយ ស្ថានីយ៍មួយទៀតដែលទើបនឹងបង្កើតឡើងនៅក្នុង ខេត្តពោធិសាត់មានសមត្ថភាពផលិតកូនឈើប្រមាណ ៥០០ ០០០ដើម លើសពីនេះក្រុមហ៊ុនបានធ្វើផែនការរយៈពេល វែង និងត្រៀមថវិកាសំរាប់ប្រតិបត្តិការផងដែរ ។ នៅក្នុងក្របខណ្ឌក្រុមហ៊ុនថ្នាំជក់អង់គ្លេសអាមេរិកាំង តំលៃនៃការ ប្រើប្រាស់គ្រាប់ពូជឈើដែលមានគុណភាពត្រូវបានទទួលស្គាល់តាមរយៈការប្រៀបធៀបជាមួយនឹងការប្រើប្រាស់ គ្រាប់ពូជថ្នាំជក់ដែលមានគុណភាពល្អ ។

៤. ការគណនាតំរូវការគ្រាប់ពូជ

កង្វះខាតការធ្វើផែនការក្នុងការងារដាំដើមឈើ មិនអាចអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការគណនាតំរូវការគ្រាប់ពូជឈើ សំរាប់ពេលអនាគតបានទេ ។ តារាងទី ៥ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីជួយដល់អ្នកប្រើប្រាស់គ្រាប់ពូជគណនាតំរូវការ គ្រាប់ពូជ ។ តារាងនេះ មានប្រភេទឈើចំនួន ២៦ ប្រភេទ ដែលព័ត៌មានបានអាចស្វែងរកបាននាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ហើយតារាងនេះអាចនឹងកែសំរួលឡើងវិញនៅពេលដែលមានលទ្ធផលពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវថ្មីៗ ។ ក្នុងតារាងនេះការ គណនាក៏បាន គិតគូរអំពីការបាត់បង់គ្រាប់ពូជដោយប្រការផ្សេងៗដែលមានពន្យល់នៅខាងក្រោម ក្នុងគោលបំណង ផ្តល់នូវតំរូវការគ្រាប់ពូជសំរាប់ការដាំឈើនៅលើទីវាលទំហំមួយហិកតា ។ គោលការណ៍ណែនាំអំពីការគណនាតំរូវការ គ្រាប់ពូជ សំរាប់ដាំដុះនៅក្នុងតំបន់ផ្សេងៗទៀត ដូចជានៅក្នុងតំបន់ដីព្រៃរេចរិល សំរាប់ប្រព័ន្ធកសិកម្មកម្ម ត្រូវបាន ផ្តល់ជូននៅក្នុងផ្នែកនិមួយៗខាងដើម ។

- អត្រាដំណុះ អត្រាជាភាគរយនៃគ្រាប់ពូជដែលបានដុះពន្លក និង លូតលាស់
- ការបាត់បង់នៅក្នុងថ្នាល អត្រាជាភាគរយនៃគ្រាប់ពូជដែលបានដុះពន្លកហើយបែរជាស្លាប់នៅក្នុងថ្នាល
- ការបាត់បង់នៅក្នុងការដឹកជញ្ជូន អត្រាជាភាគរយនៃកូនឈើដែលងាប់ឬខូចខាតក្នុងកំឡុងពេលនៃការដឹក ជញ្ជូនពីថ្នាលទៅចំការដាំឈើ
- ការបាត់បង់នៅក្នុងចំការដាំឈើ អត្រាជាភាគរយនៃកូនឈើដែលងាប់បន្ទាប់ពីបានដាំ
- ភាពសុទ្ធ សំដៅទៅលើអត្រាជាភាគរយនៃគ្រាប់ពូជសុទ្ធក្នុងមួយគីឡូក្រាម ។ ប្រសិនបើ អត្រានេះទាបនោះមានន័យថាកញ្ចប់គ្រាប់ពូជនោះមានសំរាមនិងធូលីដីច្រើន ។ល ។

តារាងទី ៤: ការងារដាំដើមឈើ និង ថែកមាយកូនឈើ ១៩៨៥-២០០២

តារាងទី៥: បរិមាណគ្រាប់ពូជដែលត្រូវការសំរាប់ផ្ទៃដីមួយហិកតា

ប្រភេទឈើ		បរិមាណ គ្រាប់ពូជ /គត	គំណាត់ដាំ (ម)	បរិមាណ គ្រាប់ពូជ ត្រូវការ /ហត	កំរិតនៃការបាត់បង់			អត្រា ដណ្តុះ (%)	បរិមាណគ្រាប់ពូជត្រូវការ		ភាពសុខ (%)	សរុបបរិមាណ គ្រាប់ពូជត្រូវការ (kg)
ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ	ឈ្មោះ ក្នុងស្រុក				នៅក្នុងចំការ	ក្នុងការដឹក ជញ្ជូន	នៅក្នុងថ្នាល		ចំនួនគ្រាប់ពូជ ត្រូវការ	ទំងន់គ្រាប់ ពូជត្រូវការ (kg)		
<i>Acacia auriculiformis</i>	អាកាស្យា	30 000	2x2	2 500	20% (3 000)	10% (3 334)	20% (4 168)	60	6 947	0.24	90	0.27
<i>Azalia xylocarpa</i>	បេង	100	4x4	625	20% (750)	10% (834)	20% (1 043)	80	1 304	13.04	90	14.49
<i>Albizia lebbek</i>	ច្រូស	9 000	3x3	1 112	20% (1 335)	10% (1 484)	20% (1 855)	70	2 650	0.30	95	0.32
<i>Aquilaria crassna</i>	ម៉ែន្តីក្រស្នា	4 000	2.5x2.5	1 600	20% (1 920)	10% (2 134)	20% (2 668)	60	4 447	1.12	95	1.18
<i>Azadirachta indica</i>	ស្តៅ	2 000	2.5x2.5	1 600	20% (1 920)	10% (2 134)	20% (2 668)	80	3 335	1.67	95	1.76
<i>Cassia garetiana</i>	ឯហសាន	25 000	2.5x2.5	1 600	20% (1 920)	10% (2 134)	20% (2 668)	50	5 336	0.22	95	0.24
<i>Cassia fistula</i>	លឿងរាជ	7 000	2.5x2.5	1 600	20% (1 920)	10% (2 134)	20% (2 668)	40	6 670	0.96	95	1.01
<i>Cassia siamea</i>	អង្កាញ់	40 000	2x2	2 500	20% (3 000)	10% (3 334)	20% (4 168)	40	10 420	0.26	95	0.28
<i>Carypha umbraculifera</i>	ត្រាង	100	2x2	2 500	20% (3 000)	10% (3 334)	20% (4 168)	60	6 947	69.47	95	73.13
<i>Dalbergia bariensis</i>	នាងនួន	5 000	3x3	1 112	20% (1 335)	10% (1 484)	20% (1 855)	50	3 710	0.75	95	0.79
<i>Dalbergia cochinchinensis</i>	ក្រពូង	40 000	3x3	1 112	20% (1 335)	10% (1 484)	20% (1 855)	50	3 710	0.10	95	0.11
<i>dipterocarpus alatus</i>	ឈើទាលទឹក	300	4x4	625	20% (750)	10% (834)	20% (1 043)	50	2 086	6.96	90	7.74
<i>Eucalyptus sp.</i>	ប្រេងខ្យល់	1 000 000	2x2	2 500	20% (3 000)	10% (3 334)	20% (4 168)	40	10 420	0.01	?	0.01
<i>Fagraea fragrans</i>	តាត្រាវ	4 000 000	2.5x2.5	1 600	20% (1 920)	10% (2 134)	20% (2 668)	40	6 670	0.002	95	0.003

<i>Hopea odorata</i>	គីតិវិ	3 000	4x4	625	20% (750)	10% (834)	20% (1 043)	80	1 304	0.44	90	0.49
<i>Leucaena leucocephala</i>	កន្ទួចតិ	15 000	2x2	2 500	20% (3 000)	10% (3 334)	20% (4 168)	80	5 210	0.35	95	0.37
<i>Moringa oleifera</i>	ម្រ្កី	4 000	2x2	2 500	20% (3 000)	10% (3 334)	20% (4 168)	80	5 210	1.31	95	1.38
<i>Pterocarpus macrocarpus</i>	ធ្នង់	1 000	4x4	625	20% (750)	10% (834)	20% (1 043)	40	2 608	2.61	90	2.90
<i>Sindora cochinchinensis</i>	ក្រកោះ	400	3x3	1 112	20% (1 335)	10% (1 484)	20% (1 855)	80	2 319	5.80	90	6.45
<i>Shorea guiso</i>	ជីវចុង	1 500	3x3	1 112	20% (1 335)	10% (1 484)	20% (1 855)	70	2 650	1.77	90	1.97
<i>Shorea roxburghiana</i>	ពពេល	1 000	3x3	1 112	20% (1 335)	10% (1 484)	20% (1 855)	80	2 319	2.32	90	2.58
<i>Scapium macropodium</i>	សំរឹង	100	2.5x2.5	1 600	20% (1 920)	10% (2 134)	20% (2 668)	80	3 335	33.35	90	37.06
<i>Tarrietia javanica</i>	ដូនចែម	900	4x4	625	20% (750)	10% (834)	20% (1 043)	80	1 304	1.45	90	1.62
<i>Tectona grandis</i>	ម៉ែសាក់	1 000	3x3	1 112	20% (1 335)	10% (1 484)	20% (1 855)	40	4 638	4.64	90	5.16
<i>Terminalia alata</i>	ឈ្នឹក	300	3x3	1 112	20% (1 335)	10% (1 484)	20% (1 885)	40	4 638	15.45	90	17.17
<i>Terminalia bialata</i>	ពពេលខែ	2 000	3x3	1 112	20% (1 335)	10% (1 484)	20% (1 885)	50	3 710	1.86	90	2.07

ការកត់សំគាល់: ការគណនានៅក្នុងតារាងខាងលើជាការប៉ាន់ស្មានសុទ្ធសាធ ដោយផ្អែកលើលក្ខខណ្ឌជាក់ស្តែងនៃគ្រាប់ពូជដែលមាន ដូច្នេះកំហុសឆ្គងពិតជាមាន ។ ឧទាហរណ៍ ទោះបីជានៅក្នុងតារាង ទំងន់គ្រាប់បេង និង សំរឹង ស្មើគ្នា តែធាតុពិតទំងន់គ្រាប់ពូជនៃប្រភេទទាំងពីរនេះមានភាពខុសគ្នាទេ (ក្នុងកិរិតសំណើមដូចគ្នា) ។ លំអៀងនេះកើតឡើងដោយសារគ្រាប់សំរឹងត្រូវបាន គណនានៅពេលដែលគ្រាប់នៅស្រស់ (មានសំណើមយ៉ាងខ្ពស់) ចំណែកគ្រាប់បេងគណនានៅពេលដែលគ្រាប់ស្ងួត ។ ហេតុការនេះកើតមានចំពោះប្រភេទ ធ្នង់ និងពពេលផងដែរ ។